

Odpowiadając na pytania Czytelników pojawiające się w związku z koniecznością umieszczenia w pracy dyplomowej wykazu słów kluczowych (*Zarządzenie nr 23 Rektora Akademii Podlaskiej z dnia 23 marca 2006 roku w sprawie określenia warunków jakim powinna odpowiadać praca dyplomowa*), Oddział Informacji Naukowej przybliży istotę i zasady tworzenia słów kluczowych.

## S Ł O W A   K L U C Z O W E ( K e y w o r d s )

**Słowa kluczowe** tworzą charakterystykę wyszukiwawczą dokumentu, wyrażoną w **języku słów kluczowych** - języku informacyjnym, którego słownik składa się z quasi-naturalnych elementarnych jednostek leksykalnych nazywanych **słowami kluczowymi**, a gramatyka ma charakter szyku dowolnego.

**Słowa kluczowe to wyrazy lub wyrażenia wybrane z tytułu, tekstu dokumentu lub spoza tekstu, (np. ze słownika słów kluczowych) charakteryzujące jego treść.**

Słowo kluczowe powinno być **słowem znaczącym**, czyli wyrazem języka naturalnego o dużej wartości znaczeniowej.

**Słowami kluczowymi mogą być : rzeczowniki, przymiotniki czy też liczebniki przekształcone w rzeczowniki, o możliwie równorzędnym znaczeniu.**

**Słowami kluczowymi nie mogą być : spójniki, zaimki, przyimki, terminy o charakterze ogólnym, terminy występujące powszechnie.**

Słowa kluczowe podaje się zwykle w **pierwszym przypadku liczby pojedynczej**.

W **liczbie mnogiej** zaleca się podawanie:

- rzeczowników o charakterze pluralia tantum, np. **nożyczki, drzwi**;
- nazw roślin, rodów, np. **Radziwiłłowie, Jagiellonowie; storczyki; trawy**;
- nazw grup związków chemicznych i minerałów, np. **tłuszcze, białka, iły, wapienie**;
- nazw grup osób, np. **dzieci, kombatan ci, chłop i, liberałowie, głuchoniemi, Żydzi**, (ale nazwy grup zawodowych podaje się w liczbie pojedynczej, np. **górn i k, lekarz, nauczyciel**);
- nazw wyższych grup zwierząt, np. **ssaki, ko ty, konie** (jako nazwa rodziny, ale **koń arabski** jako nazwa gatunku w liczbie pojedynczej);
- wyrażeń powszechnie stosowanych w liczbie mnogiej, np. **wody przybrzeżne, badania archeologiczne**.

Słowem kluczowym może być **pojedynczy wyraz**, może je tworzyć również **wielowyrazowa fraza**.

Słowa kluczowe złożone z kilku wyrazów wprowadza się w następujących przypadkach:

- gdy znaczenie terminu jako całości nie jest sumą znaczeń poszczególnych składników, lecz stanowi związek o nowym innym znaczeniu, np. **złoty środek, świnka morska, biały kruk, paż królowej**;
- gdy słowa stanowią nazwy własne, np. **Bolesław Chrobry, Kaplica Zygmuntowska, Czerwone Wierchy**;

- gdy wyrazy składniowe zachowują swe podstawowe znaczenie, jednak stopień ich zespolenia jest znaczny, np. **skok w dal, silnik spalinowy.**

**Słowa kluczowe dokumentu podaje się zazwyczaj w porządku alfabetycznym lub rzeczowym (według wagi poruszanych problemów) tworząc wykaz słów kluczowych.**

#### **P R Z Y K Ł A D Y - w przykładach zastosowano porządek alfabetyczny**

1. Wpływ amoniaku na rozpuszczalność kwaśnych zanieczyszczeń gazowych w wodzie atmosferycznej.

**Słowa kluczowe :** AMONIAK, CHEMIA ATMOSFERY, DWUTLENEK SIARKI, DWUTLENEK WĘGLA, KWAS AZOTOWY, KWAS SIARKOWY, RÓWNOWAGA GAZ-CIECZ

2. Internetowy serwis lingwistyczny.

**Słowa kluczowe :** INFORMATYKA, JĘZYKOZNAWSTWO, PRZEKŁAD KOMPUTEROWY

3. Wybrane usługi telematyczne dla obszarów wiejskich.

**Słowa kluczowe :** INFORMATYKA, INTERNET, TELEKOMUNIKACJA, TELEMATYKA, WIEŚ

4. Controlling jako instrument zarządzania w przedsiębiorstwie budowlanym.

**Słowa kluczowe :** CONTROLLING, PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE, ZARZĄDZANIE

5. Doskonalenie systemu jakości przez ISO 9000 Plus : analiza porównawcza wyników badań przeprowadzonych w Niemczech i w Polsce.

**Słowa kluczowe :** CERTYFIKATY, ISO 9000 PLUS, JAKOŚĆ, ZARZĄDZANIE

6. Edukacja czytelnicza i medialna w szkole.

**Słowa kluczowe :** CZYTANIE, CZYTELNICTWO, EDUKACJA CZYTELNICZA, EDUKACJA MEDIALNA, MEDIA, SZKOŁA, ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU

7. Dziecko z zespołem ADHD w przedszkolu.

**Słowa kluczowe :** ADHD, AKTYWNOŚĆ, DZIECKO NADPOBUDLIWE, NADPOBUDLIWOŚĆ PSYCHORUCHOWA, PRZEDSZKOLE, ZABURZENIA KONCENTRACJI UWAGI

8. System ochrony ludności RP wobec zagrożenia terroryzmem.

**Słowa kluczowe :** OBRONA CYWILNA, TERRORYZM, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

9. Bitwa pod Stoczkiem Łukowskim 1831 r.

**Słowa kluczowe :** BITWA POD STOCZKIEM (1831), POWSTANIE LISTOPADOWE (1830-1831)

10. Wątki cierpienia w twórczości Jana Kasprowicza.

**Słowa kluczowe :** CIERPIENIE, KASPROWICZ JAN. , LITERATURA POLSKA

11. Wpływ genotypu buhaja na wyniki oceny pokroju córek.

**Słowa kluczowe :** BUHAJ, BYDŁO, GENOTYP

12. Rozwój agroturystyki na Ziemi Łukowskiej.

**Słowa kluczowe** : AGROTURYSTYKA, ZIEMIA ŁUKOWSKA

13. Populacja bociana białego Ciciona ciciona na obszarze Podlaskiego Przełomu Bugu.

**Słowa kluczowe** : BOCIAN BIAŁY, PODLASKI PRZEŁOM BUGU, POPULACJA, REZERWATY

14. Produkcja pszenicy jarej w zależności od nawożenia azotowego.

**Słowa kluczowe** : NAWOŻENIE AZOTOWE, PSZENICA JARA, UPRAWA

Tekst opracowano na podstawie:

1. Batorowska H., Czubała B. : Wybrane zagadnienia nauki o informacji i technologii informacyjnej. Kraków : Wydaw. Naukowe WSP, 1996, 202 s. ISBN 83-86841-30-3
2. Słownik encyklopedyczny informacji, języków i systemów informacyjno- wyszukiwawczych. Oprac. Bożenna Bojar. Warszawa : Wydaw. SBP, 2002. 363 s. ISBN 83-87629847